

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1865/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VI.30.540/2022/4. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozók jogi képviselőjük (Dr. Kovács Zsolt Csaba ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozók egyike (az alapügy I. r. alperese) 2009. április 6-án hitelkérelmet terjesztett elő 2 650 000 Ft vételárú személygépjármű finanszírozása érdekében, 870 000 Ft önrész vállalása mellett egy külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepénél, mint hitelezőnél. 2009. november 12-én a felek között CHF alapú kölcsönszerződés jött létre, melynek célja az indítványozó által kiválasztott személygépkocsi megvásárlása volt, melynek tulajdonosaként kizárólag az I. rendű alperes indítványozó lett feltüntetve. A kölcsönszerződés aláírásának napján a II. rendű alperes indítványozó készfizető kezességvállaló szerződést kötött, melynek értelmében kötelezettséget vállalt a bank felé a kölcsönszerződésből eredő tartozás megfizetéséért. Az I. rendű alperes indítványozó az őt terhelő fizetési kötelezettségének 2012. március 5-től nem tett eleget, ezért a hitelező 2012. szeptember 17-én kelt levelében a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta, így pedig az indítványozó tartozása egy összegben esedékessé vált. A felmondásról értesítették a kezességet vállaló II. rendű alperes indítványozót is. A hitelező 2018. december 10. napján portfólió átruházási szerződés alapján engedményezte a lejárt

követelés érvényesítését az alapügy II. rendű felperesére, melyről az indítványozókat értesítették, ezt követően a hitelező a cégjegyzékből törlésre került.

- [4] Az I. rendű felperes keresetében kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az indítványozókat 3 162 414 Ft megfizetésére, valamint az indítványozók egyetemleges perköltségben való marasztalását. A Monori Járásbíróság 2019-ben az eljárást hivatalból megszüntette arra hivatkozással, hogy a csatolt ítéletek alapján a per tárgyát jogerősen már elbírálták. Az előzményi perben a Fióktelep keresetében 2 826 231 Ft és ennek késedelmi kamata megfizetését kérte. A Pesti Központi Kerületi Bíróság, majd a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasította arra hivatkozással, hogy a Fióktelep a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában nem volt jogosult arra, hogy saját nevében saját javára szerződést kössön, mivel elkülönült jogalanyisággal ekkor nem rendelkezett.
- [5] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a per megszüntetését mellőzte. Döntését azzal indokolta, hogy a folyamatban volt korábbi perben felperesként a fióktelep járt el, ezzel szemben a felperes maga a külföldi hitelintézet, amely a magyarországi fióktelep alapítója, így a félazonosság nem állapítható meg.
- [6] 1.2. A Budapest Környéki Törvényszék döntése nyomán újraindult eljárásban a Monori Járásbíróság 12.P.20.178/2021/21. számú ítéletével az indítványozókat 2 826 229 Ft és kamatai egyetemleges megfizetésére kötelezte.
- [7] Az indítványozók fellebbezése folytán másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 4.Pf.20.279/2022/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett részét pedig helybenhagyta. A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy a perbeli szerződés megkötésekor a fióktelep jogképességgel nem rendelkezett, azonban a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseléről szóló 1997. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: Fktv.) 24. § (3) bekezdése alapján az anyacég törvényes képviselőjeként eljárhatott, az anyagi jogi jogosulttá azonban a külföldi vállalkozás vált. Hivatkozott arra is, hogy az Fktv. 24. § (3) bekezdésében foglalt módosítás – mely szerint a pénzügyi fióktelepnek a cég neve alatti eljárásban a tevékenysége során keletkező okiraton egyértelműen fel kell tüntetnie ha a külföldi vállalkozás nevében, vagy annak képviselőjében jár el – 2013. január 01. napjától volt hatályos, tehát a perbeli szerződésre vonatkozóan még nem volt irányadó.
- [8] 1.3. Az indítványozók ezt követően felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztettek elő. A Kúria Gfv.VI.30.540/2022/4. számú végzésével a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet részben visszautasította, részben megtagadta. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem részbeni visszautasításának oka az volt, hogy a Kúria megítélése szerint az indítványozók kérelmükben nem jelöltek meg a Bírósági Határozatok Gyűjteményében 2012. január 1. után közzétett olyan eseti határozatot, amelytől a támadott bírósági döntés

jogkérdésben eltért. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem részbeni megtagadását pedig a Kúria azzal indokolta, hogy jelen esetben sem a joggyakorlat egységének, sem pedig a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségessége nem merült fel.

- [9] 2. Az indítványozók a fenti előzményeket követően nyújtották be – főttkári felhívásra kiegészített – alkotmányjogi panaszukat.
- [10] Indítványukban előadták, hogy a Budapest Környéki Törvényszék 4.Pf.20.279/2022/10. számú ítélete, valamint a Kúria Gfv.VI.30.540/2022/4. számú végzése az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését és a 28. cikket sérti, az alábbiak szerint.
- [11] Az indítványozók az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvének sérelmét abban látják, hogy a támadott döntések azáltal, hogy a 2017-ben meghozott ítéletek „véglegessége ellenére” ismételten tárgyalták az ügyben érintett kölcsön megfizetését, a „jogerőhatás” és az „ítélt dolog” fogalmát indokolatlanul leszűkítették, lényegében kiüresítették. A panasz szerint az ítélt dolog téves értékelése az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét is előidézi. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból levezetett indokolt bírói döntéshez való jog, valamint az önkényesség tilalmának sérelmét okozta az indítvány alapján, hogy az eljáró bíróságok a keresetösségi jog vizsgálatát elmulasztották, az Fktv. közens rendelkezéseit, valamint a „*res iudicata*”-t figyelmen kívül hagyták. Az indítványozók álláspontja szerint az eljáró bíróságok jogértelmezése ellentétes a józan ésszel, mivel az alapító hozza létre és szünteti meg a fióktelepet, így végső soron a fióktelep megszűnése esetén az alapítót illeti meg a fióktelep vagyona is. A panasz szerint azért is elfogadhatatlan a rendes bíróságok „alapító-fióktelepre” irányuló jogértelmezése, mert ez megteremtheti „precedenshatállyal a már a fióktelep által már lefolytatott per újbóli megnyitását az alapító részére”.
- [12] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [13] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozók jogi képviselője a Kúria végzését 2023. június 21. napján vette át, mely végzés átvételéhez képest az alkotmányjogi panasz határidőben, 2023. augusztus 20. napján került előterjesztésre. Az indítványozók jogosultnak és érintettnek is tekinthetőek, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat. Az indítványozók jogi képviselője a meghatalmazását csatolta.

- [14] 3.2. A Kúria Gfv.VI.30.540/2022/4. számú végzésében egyidejűleg rendelkezett a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem visszautasításáról, illetőleg a felülvizsgálat megtagadásáról. Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése értelmében „az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül csak akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg.” Tekintettel arra, hogy a Kúria a végzést részben az Ügyrend 32. § (5) bekezdésének megfelelően, mérlegelési jogkörben hozta meg, az alkotmányjogi panasz pedig kifejezetten azzal a jogi érveléssel összefüggésben került előterjesztésre, mely alapján a Kúria nem látta indokoltnak a felülvizsgálat engedélyezését a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében, ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen esetben a Kúria végzésén keresztül az alapügyben hozott jogerős döntés vizsgálata is elvégezhető.
- [15] 3.3. A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek részben eleget tesz, tartalmazza ugyanis *a)* azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); *b)* az eljárás megindításának indokait (a bíróság eljárása és döntése alapvető jog sérelmét okozta) és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában; *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (Kúria Gfv.VI.30.540/2022/4. számú végzése); *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint a 28. cikk]; *e)* indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével; *f)* kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.
- [16] 3.4. Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az Alaptörvény 28. cikke az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére pedig kizárólag a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a kellő felkészülési idő követelményével összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {a 28. cikkre például: 3535/2023. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [24]; a B) cikk (1) bekezdésére például: 3189/2024. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az alkotmányjogi panasz ezért ezekben az elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontja törvényi követelményét.
- [17] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a határozott kérelem követelményét teljesíti.
- [18] 3.5. Az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét azért állítják, mert az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták az Fktv. kógens rendelkezését és a

res iudicata elvét, nem vizsgálták megfelelően a félazonosság kérdését, és döntésüket nem indokolták meg az Alaptörvényből fakadó követelményeknek megfelelően.

- [19] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint e befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [20] Az alkotmányjogi panasz, figyelemmel az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljáráshoz való jogra vonatkozó következetes gyakorlatára, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, ezért az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján megállapítható-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye.
- [21] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz lényegében a bíróságok döntésének szakjogi felülmérlegelésére irányul, melyre az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Annak megítélése, hogy az alkotmányjogi panaszra okot adó perben fennáll-e a félazonosság az előzményperhez képest, és ezáltal érvényesül-e a *res iudicata* elve, olyan tényállás-megállapítási és szakjogi (és ekként nem alkotmányjogi) kérdés, amelynek vizsgálata az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül esik.
- [22] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság a döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni, ugyanakkor azonban az indokolási kötelezettségből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége és különösen nem következik az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 3189/2024. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [37]}. Jelen esetben az eljáró bíróságok alkotmányjogi értelemben véve kellő indokát adták annak, hogy miért helyezkednek a félazonosság és ezáltal a *res iudicata* kérdésében az indítványozókéttől eltérő jogi álláspontra. Az a tény, hogy az indítványozók a bíróságok jogértelmezésével és ezáltal a támadott bírósági döntésekkel nem értenek

egyét, még nem teszi a támadott bírósági döntéseket alkotmányjogi értelemben véve tisztességtelenné.

- [23] 4. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjának, részben pedig a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 2.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
s. k.,
tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró